

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 19. An ex hypothesi, quòd causa prima ageret ex necessitate naturæ, aliqui effectus nihilominùs possent contingentes euadere à libertate causæ secundæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

ria proxima, sicque inducentis impedimentum ad eius actum: siquidem per impedimentum excludens potentiam proximam causa ad effectum de facto impeditur effectus, eiusque proinde negatio de facto causatur iuxta doctrinam tum indicatam dicto num. 819. tum latius traditam quaest. 5. num. 13. iam antea citato.

823 Vel tandem negatio contingens est negatio entis potentis produci tum a causa secunda adiuncta concursu causa prima, tum a sola causa prima absque ullo concursu causa secunda. Et sic in omni euentu erit negatio talis entis libera causa prima quatenus potentis per se solam causare illud, & non causantis. Si autem causa secunda productiua talis entis libera sit, eiusque negationem vel permissiuam, vel impeditiuam liberam causet, prout dictum in primo casu num. praecedent. tunc talis negatio duas causas liberas sui habebit, primam scilicet, & secundam. At si necessaria, siue necessitata sit causa secunda, habentique cetera requisita ad ens tale necessarium causandum concursus causa prima negatur iuxta secundum casum num. praecedent. tunc duobus titulis negatio talis entis a libertate causa prima pendebit; primo, quod causa prima per se solam non producit tale ens, cum posset; secundo, quod suum concursum negat causa secunda, ne illud ea producat. Si denique causa secunda seu libera, seu necessaria productiua talis entis aut non existit, aut non habet potentiam proximam ad causandum illum, a causa liberè inducente defectum talis potentiae proxima, siue ea sola prima sit, siue insuper aliqua secunda, dependebit impeditiuè negatio talis entis iuxta dicta in casu tertio num. praecedent. Eaque proinde duobus etiam titulis a libertate causa prima dependens erit, & insuper a libertate causa secunda, si qua insuper modo dicto concurrerit ad ipsam. Per qua omnia veritas datae propositionis satis ostensa manet.

824 Obseruare tamen oportet, a nonnullis quari in praesentiam ex hypothesi, quod nulla causa libera esset, effectus nihilominus essent contingentes aliquo modo. Negant Gabriel, & Corduba apud Vazq. 1. par. disput. 100. cap. 4. Ipse vero Vazq. cum Henrico docet, contingens bifariam posse tale dici. Primo ex parte effectus. Secundo ex parte causa. Contingens ex parte effectus dicitur, quod sua natura tale est, vt ei non repugnet vel existere, vel non existere, vt sunt omnes res corruptibiles. Contingens vero ex parte causa, quod a causa cum indifferentia, liberèque operante procedit. Afferitque, omnia contingentia mansura nihilominus contingentia iuxta priorem acceptionem, etiam si nulla causa esset libera. Secus iuxta acceptionem posteriorem. Addit tamen, quaestionem hanc non de re, sed de voce videri esse. Ego tamen imprimis dico, me in tota quaestione praesenti de contingentibus egisse iuxta acceptionem posteriorem, qua communior, & vltimior est; & sine qua meo iudicio acceptio prior stare non potest. Nam ex hypothesi, quod nulla causa libera esset, & consequenter nullus effectus esset contingens iuxta acceptionem posteriorem, per locum intrinsecum sequitur nec iuxta priorem fore contingentem vllum effectum. Ostendo id facile. Quia ex hypothesi, quod nulla causa esset libera, ad omnes effectus, qui fierent, esset causa prima necessitata, atque adeo cum existentia illorum connexa essentialiter; vt est notissimum. Cumque omnis effectus quoad existentiam suam essentialiter cum causa prima connexus

sit; per locum intrinsecum sequitur ex tali hypothesi, fore, vt omnis effectus essentialiter esset connexus mediata cum existentia sui; atque adeo non indifferens natura sua ad existendum, vel non existendum, quae erat prior acceptio contingentiae eius. Repugnat ergo per locum intrinsecum, vt prior acceptio contingentiae effectus sine posteriore subsistat. Confirmatur, & declaratur aliter breuius. Nam ex hypothesi, quod nulla causa esset libera, & consequenter nulla potentia esset in causis ad non dandam existentiam effectibus; nulla in effectibus esset potentia ad non existendum: atque adeo nec contingentia prioris acceptionis. Vnde concluditur contra Vazq. ad quaestiuiculam propositam (quae potius de re censenda est quam de sola voce) omnino respondendum esse, ex hypothesi, quod nulla causa esset libera, nullum effectum contingentem fore yllo modo seu iuxta posteriorem, seu etiam iuxta priorem contingentiae acceptionem.

825 Deinde etiam est obseruandum circa superioribus dicta, tamen si multa contingentia a libertate causarum secundarum dependant in existentia sua; radicem tamen primam omnis contingentiae de facto libertatem causa prima vnicè esse; quatenus omnes causa secunda ab vnicà prima prout operante liberè suam trahunt originem. Quid verò dicendum sit ex hypothesi, quod causa prima non esset libera quaest. sequen. examinabitur.

QVAESTIO XIX.

An ex hypothesi, quod causa prima ageret ex necessitate natura, aliqui effectus nihilominus possent contingentes euadere a libertate causa secunda.

826 **N**egant absolute Scot. in 1. distinct. 2. quaest. 1. & distinct. 4. quaest. 4. & distinct. 8. quaest. 5. & distinct. 39. quaest. vnic. & in 2. distinct. 1. quaest. 3. & communiter Scotista. Affirmant vero Caiet. 1. par. quaest. 14. artic. 13. & quaest. 19. artic. 8. ibidemque Bann. dubit. 7. Zumel. 1. par. quaest. 14. artic. 13. disput. 8. & ibi Molin. disput. 11. atque etiam in Concord. disput. 47. Aluar. lib. 3. de Auxil. disput. 26. Vazq. 1. par. disput. 100. cap. 3. & alij. Soar. verò disput. 19. Metaph. sect. 3. docet, in triplici sensu posse quaestionem hanc proponi. Primus est. An, si in prima causa non esset libertas, posset ea esse in aliqua causa secunda. Secundus. An, si causa prima ex necessitate natura ageret, quantum posset, causa secunda aliàs de suo libera liberè posset operari. Tertius. An, si causa prima ex necessitate natura praeberet causis secundis liberis eundem concursum, quem modò praeberet, liberè illa operarentur vti operantur modò. Respondetque negatiuè ad quaestionem in primo, & secundo sensu viurpatam. In tertio verò viurpatam affirmatiuè. Quiedo autem controuer. 12. de Anima punct. 5. quoad primum sensum quaestionis opponitur Soario, quodammodoque etiam quoad secundum, vt ex dicendis constabit. Conuenit tamen cum illo quoad tertium. In quo etiam procedunt omnes Auctores pro parte affirmatiuae relati. Quamquam autem illi censent, se

se se aduersari Scoto. Smiling. verò tract. 3. de Deo disput. 2. quæst. 4. a num. 47. Scotum vindicare conatur; quasi non loquutum in tertio ex prædictis sensibus; iuxta quem impugnari solet; sed in secundo, iuxta quem idem, quod ipse, sentiunt impugnatores eius.

827

Suppono, quæstionem hanc vtilem esse, licet procedatur in eâ ex hypothese impossibili, vt bene notauit Vazq. disput. citatâ cap. 1. Quia sæpe discurritur vtiliter ex hypothese impossibili ad rerum essentias, ac proprietates indagandas, vt fert communis consensus, praxisque Doctorum, & nos contra Recentiores quosdam singulariter sentientes oppositam ostendimus in Pharo Scient. disput. 11. quæst. 6. Quamquam enim iuxta dicta ibi omnis conceptus obiectiuus reuera impossibilis necessariò ferat secum duo contradictoria, sæpe tamen ex conceptu impossibili secundum se præcisè considerato inferitur aliquid aliud sine contradictione; quo casu hoc ex illo inferri dicitur per locum intrinsecum: sæpeque proinde in eiusmodi casibus ex hypothese conceptus impossibilis sumpti præcisè vtiliter ad inferendum aliud arguitur. Tametsi conceptus impossibilis aliàs stare non possit sine aliquo alio conceptu, qui si adijciatur illi, iam ex utroque inferentur ambo extrema contradictionis. Quocirca, quando tale quid simul cum conceptu impossibili ponitur in hypothese, tunc implicari dicitur contradictio in adiecto, & redditur argumentatio inutilis. De quo plura videri possunt loco citato.

Propositio 1.

828

Ex eo præcisè, quòd causa prima non esset libera, non sequitur per locum intrinsecum repugnare causam secundam liberam.

Conuenio in hac propositione cum Oniedo contra Soar. Indeque eam probo; quia non est necesse, vt omne prædicatum formaliter in creaturâ repertum reperitur etiam in Deo formaliter, sat est contineri in eo virtualiter; (vti in omnipotentia diuina omnes creaturæ; omniaque earum prædicata dicuntur contineri); prout cernere est in prædicatis sensitiui, vegetatiui, corporei, & alijs huiusmodi formaliter repertis in creaturis, in Deo autem non formaliter, sed solum eminenter contentis. Ergo ex eo, quòd prædicatum liberi reperitur in creaturâ formaliter, non sequitur per locum intrinsecum debere itidem reperiri in Deo; atque adeò nec è conuerso sequitur per locum intrinsecum ex eo, quòd non reperiretur in Deo, debere itidem in creaturâ non reperiri, siue creaturâ repugnare.

829

Dicit Soar. inter libertatem, & sensum discrimen esse, quòd libertas perfectio est sine imperfectione, quo titulo necessariò debet in Deo reperiri formaliter, indeque venit à creaturâ participanda: quare ex hypothese, quòd auferatur à Deo, non erit vnde à creaturâ participetur. At sensus perfectio est mixta imperfectione; ob idque in Deo formaliter reperiri non potest; satque est subinde, eam in omnipotentia contineri eminenter, vt inde deriuari possit in creaturam. Sed contra est. Nam, licet Deus non possit libertate carere, sicut caret sensu, quòd illa ab omni imperfectione est immunis, hic verò non item; id sanè non prouenit ab exigentiâ essentiali conceptus libertatis, quasi hic aliter, quam conceptus sen-

sus, exigit in creaturâ non reperiri, nisi reperitur in Deo; sed prouenit ex infinitudine perfectionis diuina omnem perfectionem immunem ab imperfectione necessariò amplectente, & omnem perfectionem mixtam imperfectione necessariò repudiante. Ceteroquin conceptus libertatis de suo non magis, quam conceptus sensus, exigit, reperiri in Deo formaliter, vt reperitur in creaturâ; sed æquè sunt ambo contenti ad hoc, vt creaturâ communicentur, cum continentia virtuali, quam habent in Dei omnipotentia. Vnde libertas creata non propterea dici solet participari à diuina, quòd illa hanc essentialiter per locumque intrinsecum exigit: sed quòd à Deo, qui de facto reuera est liber, causatur, exigitque causari. Ex quibus concluditur, ex eo præcisè, quòd causa prima non esset libera, non sequi per locum intrinsecum, repugnare causam secundam liberam, vt nostra propositio fert.

Propositio 2.

Ex hypothese, quòd causa prima ageret ex necessitate naturæ, quantum cum præcisione à suâ libertate agere potestum de potentia ordinariâ, tum etiam de absolutâ, aliquæ libertates causarum secundarum impedirentur: aliæ verò non item.

Pro explicatione, & probatione huius propositionis suppono primò ex communi, constantique Doctorum sententiâ, Deum de facto quamlibet causam secundam siue necessariam, siue liberam ad quamlibet actionem ipsi possibilem posse necessitare; (præterquam ad actiones intrinsecè liberas, si quæ aliquibus causis liberis possibles sunt iuxta ea, quæ diximus supra quæst. 16. sub finem); idque vel medio aliquo suo decreto exequuntiuo, vel mediâ aliquâ prædeterminatione à se solo causabili, & tali causâ secundâ impressâ, siue ei adiunctâ quoquo modo. Hoc namque, cum nullam repugnantiam præferat, omnipotentia diuina negandum non est. Possit autem Deum ad quamlibet actionem sibi soli possibilem suam omnipotentiam determinare per decretum eius exequutiuum indubitabile est. Eo autem ipso, quòd Deus necessitat, vel determinat ad actionem, consequenter necessitat, vel determinat ad eius terminum, siue effectum, cuius ea productio est, vt constat.

Suppono secundo, Deum de facto omnes actiones omnibus causis secundis, & sibi possibles cum terminis earum, quæ simul existere possunt; quia nullam inter se metaphysicam oppositionem quoad existentiam habent; simul causare posse; quantumuis illæ sint infinitæ; idque necessitando causas secundas ad actiones earum, & determinando ad proprias suam omnipotentiam iuxta dictâ suppositione primâ. Actiones verò quoad existentiam inter se oppositas nullatenus potest Deus simul causare. Prior pars suppositionis constat ex doctrinâ à nobis traditâ tom. disput. 13. quæst. 11. Posterior autem pars ex se manifesta: quia poaere existentia simul extremâ, quæ simul existere non possunt, apertam contradictionem inuoluit.

Suppono tertio, Deum determinando suam omnipotentiam, aut prædeterminando causas secundas modis prædictis suppositione primâ nullam

Iam actionem causare posse earum, quae inter se oppositionem habent, cum praecisione à sua libertate. Posse tamen eas omnes causare simul, quae inter se oppositae non sunt. Ratio prioris partis huius suppositionis est. Quia, cum determinationes, praedeterminationeque ad actiones inter se oppositas inter se quoque oppositae sint, ut una praeter altera ponatur, electione opus est, quae functio est solius libertatis. Atque ita cum praecisione à libertate nullatenus potest poni. Posterioris autem partis est ratio. Quia ad causandas simul omnes actiones, quae simul ex defectu oppositionis causabiles sunt iuxta suppositionem secundam, nulla electio, nullaque proinde libertatis functio requiritur per locum intrinsecum. Sicque subinde cum praecisione à libertate omnes simul causari possunt. Unde consequenter efficitur, ut ex hypothesi, quod Deus ageret ex necessitate naturae, quantum cum praecisione à sua libertate agere potest, ex actionibus inter se oppositis, & à se solo oriundis nullam eliceret; ex actionibus vero inter se oppositis, oriundisque à causis secundis ad nullam praedeterminaret, praedeterminatione scilicet determinatà ad actionem praedeterminatà. At vero actiones inter se non oppositas, oriundasque tum à se solo, tum à causis secundis omnes possibiles simul causaret, eliciendo se solo simul omnes priores, & praedeterminando simul causas secundas ad omnes posteriores.

833 Suppono quartò; etsi Deus in datà hypothesi ad nullam actionem ex oppositis praedeterminare posset causas secundas praedeterminatione determinatà tendente in actionem determinatam; fore tamen, ut praedeterminare eas posset praedeterminatione disiunctivà tendente in unam, vel alteram ex actionibus oppositis sub disiunctione: quia possibilis citra dubium est Deo praedeterminatio huius generis nulli alteri enti à Deo causabili opposita; quae proinde citra electionem, atque adeò independentem à libertate, ab ipso Deo in datà hypothesi poni posset. Verum enim verò, quia praedeterminatio huiusmodi generis ex una parte existere nequit, quin earum oppositarum actionum, ad quas praedeterminatio disiunctivè existat alterutra; ex alia vero parte, tali praedeterminatione posità, adhuc manet indifferentia, ut actio auctura sit hac determinatè, vel illa; huiusmodique indifferentia aliunde, quam per arbitrium alicuius causae liberae, siue per eius nutum liberum nequiquam determinari valet. Constat, Deum in datà hypothesi tunc solum ad actiones oppositas causarum secundarum praedeterminationem disiunctivam ponere posse, quando, eà posità, sufficiens in ipsis causis secundis maneret libertas ad praedictam indifferentiam determinandam.

834 Ex factis his suppositionibus est inferendum, quamnam evenirent in illà hypothesi, quod Deus ageret ex necessitate naturae, quantum cum praecisione à sua libertate agere potest tum de potentia ordinarià, tum de absolutà. Ea autem sunt, quae sequuntur. Primò causaret Deus simul omnes actiones à se solo oriundas cum suis effectibus, quae nec inter se, nec cum alijs entibus possibilibus ullam haberent oppositionem. Quia ad tales omnes actiones cum suis effectibus simul causandas non est per locum intrinsecum requisita libertas. Secundò propter eandem rationem simul praedeterminaret, necessitaretque Deus omnes causas necessarias ad eas omnes earum actiones cum suis effectibus,

quae nec inter se, nec cum alijs entibus possibilibus ullam oppositionem haberent. Tertio ob rationem eandem simul praedeterminaret, necessitaretque Deus omnes causas liberas ad eas omnes earum actiones cum suis effectibus, quae nec inter se, nec cum alijs entibus possibilibus oppositae essent. Quae tria ex dictis suppositione tertia constant.

Quartò ex actionibus inter se oppositis, & 835 à Deo solo causabilibus nullam Deus causaret; & consequenter nec medijs illis ullam effectum. Quia nec posset omnes simul causare; nec posset aliquam, aut aliquas praeter ceteris causandas eligere. Cum talis electio munus sit libertatis, quam in datà hypothesi non haberet. Quintò propter hanc rationem nullam ex actionibus oppositis causarum secundarum necessariorum medijs sua praedeterminatione causare posset. Sextò ob eandem ad nullam ex actionibus, vel inter se, vel alijs entibus oppositis posset praedeterminare, necessitareque causas liberas praedeterminatione determinatà. Quo fieret, ut in illis vel omnibus, vel saltem multis aliqua relinqueretur libertas iuxta mox dicenda. Haec etiam tria constant ex praemissis suppositione tertia.

Septimò unamquamque causam liberam, 836 ad unam, vel alteram ex eiusdem actionibus inter se oppositis disiunctivè necessitaret praedeterminatione disiunctivà. Ad unam verò, vel alteram ex actionibus inter se oppositis distinctarum causarum disiunctivè necessitare non posset simili praedeterminatione. Nam ut constat ex doctrinà statutà supra quaest. 11. proposit. 2. & 5. praedeterminatio disiunctivà ad unum, vel alterum ex actibus contrariè oppositis eiusdem causae liberae libertatem purae electionis relinquit in eà eligendum alterutrum talium actuum, atque adeò ad determinandam indifferentiam, quam talis praedeterminatio fert secum ad utrumvis, iuxta dicta suppositione quartà. Praedeterminatio verò disiunctivà ad unum, vel alterum ex actibus contrariè oppositis distinctarum causarum nullam in eis relinquit libertatem, atque adeò nec potentiam ad dictam ipsius indifferentiam determinandam. Quae potentia quia neque daretur in Deo in casu hypothesi defectu libertatis; ideo in casu hypothesi talis praedeterminatio possibilis non esset: tamen absolute sit possibilis; eo quod Deus libertate sua determinare potest indifferentiam dictam, ut explicitum est circa citatam proposit. 5. Unde in datà hypothesi causae distinctae liberae ad actus contrariè oppositos eandem retinerent libertatem, quam absolute habent de facto; eisdemque subinde in casibus se possent liberè exercere, in quibus de facto possunt iuxta doctrinam circa eas datam supra q. 5. proposit. 14. à n. 210.

Octavo denique in datà hypothesi ad actus 837 intrinsecè liberos libertate absolutà (idest maiore, quam purè electivà) causae, quibus illi sunt possibiles, liberae absolute manerent: quia neque determinatà, neque disiunctivà praedeterminatione possent ad illos praedeterminari; eo quod tales praedeterminationes respectu talium actuum absolute sunt impossibiles, ut constat. Dico tamen libertate absolutà. Nam siqui etiam sunt possibiles actus intrinsecè liberi libertate purè electivà, pro his in datà hypothesi praedeterminatio disiunctivà, utpotè illis non aduersa, atque adeò possibilis iuxta dicta num. praed. eorum causis appingeretur.

Dixi, in hypothesi, in qua procedimus, fo. 838
re,

re, vt vel in omnibus, vel saltem in multis causis liberis aliqua relinqueretur libertas, prout explicatum est. Quia suppono, vel omnibus, vel multis saltem earum talia esse possibilia carera cuncta libertatis actus primi constitutiua, quæ in tali hypothesi, vel à Deo solo, vel à Deo simul, & à causis necessarijs necessariò ponerentur iuxta paulò antea dicta; eo videlicet, quòd illa ex conceptu suo obiectiua nec inter se, nec alijs entibus possibilibus opposita sunt. Per quæ omnia propositio nostra satis manet explicata, & probata.

Propositio 3.

839 Ex hypothesi, quòd causa prima ex necessitate naturæ concurreret cum causis secundis liberis eodem modo, ac defacto cum eis concurrir, eodem modo permanerent illæ liberæ ad suas operationes, ac defacto liberæ sunt.

Hæc propositio communiter reputatur contra Scotum & suos: licet oppositum contendat Smilingus, vt notauimus num. 826. Probatur autem facillè. Quia de facto ita concurrir causa prima cum causis secundis liberis ad suas liberas operationes, vt integra potentia proxima tum causæ secundæ ad operandum, tum causæ primæ ad concurrendum indifferens maneat ad vtrumuis, determinabilisque per arbitrium causæ secundæ, vt prodeat in operationem, vel sistat se, siue omittat illam, prout ex dictis in tota hac disputatione compertum est. Sed, si id totum, quòd causa prima de facto præstat liberè ad integrè constituendam talem potentiam proximam, vt media illa tum ipsa, tum causa secunda pro arbitrio huius cooperentur; & nihil amplius, præstaret ex necessitate naturæ, eadem omnino potentia proxima cum sua indifferentià ad vtrumuis in vnaquæque causâ secunda maneret constituta, vt est manifestum. Ergo in tali casu vnaquæque causa secunda eandem libertatem ad operandum, vel non operandum haberet, ac modo habet: siquidem, talem libertatem habere, aliud non est, quam, habere talem potentiam proximam indifferentem ad vtrumuis, vt ex sæpe etiam repetitis in præsentî disputatione liquidum est.

840 Obijcitur tamen ex Scoto. Causâ secundâ non agit, nisi mota à primâ. Ergo, si primâ ageret necessariò, necessariòque proinde moueret secundam; non posset non hæc eadem necessitate moueri, & agere. Sed primùm obiectio hæc, vt vim habeat, supponere proculdubio debet, defacto actionem causæ secundæ à solâ libertate motionis causæ primæ euadere liberam mediare, nec vllam in causâ secundâ dari libertatem respectu eius, vti actio instrumenti à solâ libertate motionis artificis euadit libera mediare, nec vllam in instrumento respectu eius dari libertas. At hæc suppositio plusquam abiurda est. Ergo obiectio nullam vim habet. Cætera constant. Maior ostenditur. Nam, si, posita motione causæ primæ, adhuc causa secunda suam propriam retinet libertatem, per illamque subinde se se determinat ad agendum, compertum est, ad talis actionis libertatem nihil penitus interesse, quòd talis motio à causâ primâ ponatur aut necessariò, aut liberè. Vel igitur motio causæ primæ tollit de facto libertatem causæ secundæ:

vel non tolleretur ex hypothesi, quòd illa eadem non liberè, sed necessariò à causâ primâ poneretur.

841 Deinde ergo ad obiectionem est respondendum, causam primam ita mouere causam secundam liberam ad agendum, vt talis motionis efficacia non possit non à libertate, à liberave determinatione causæ secundæ dependere, quacumque demum ratione motio ipsa explicetur, iuxta ea, quæ latè diximus supra q. 9. à 1. 347. Vgde, sicut motio causæ primæ de facto cum libertate causæ secundæ bene coheret, ita bene quoque cohereret, etiam si causa prima præstaret illam ex necessitate naturæ; quia, cum eadem motio esset in tali casu, vti supponimus, eodem pacto quoad efficaciam suam esset tunc eidem determinabilis à libertate causæ secundæ: ob idque libertati ipsi nihil profus noceret.

DISPUTATIO 31.

De naturâ, & proprietatibus Voluntatis Dei in communi.

Voluntas bifariam vsurpatur, vt obseruauit S. Thom. 1. 2. quæst. 8. art. 2. in corp. Primò pro facultate, siue potentia volitionis. Secundò pro actu ipso volendi, quem volitionem vocant Scholastici. De naturâ ergo, & proprietatibus communioribus voluntatis Diuinæ vtroque isto modo sumptæ agendum est in præsentî disputatione, statuta imprimis exactiã eius.

QVAESTIO I.

Vtrum in Deo sit voluntas. Et qualis.

Voluntas iuxta Aristot. lib. 1. artis Rhetor. cap. 10. appetitus est boni cum ratione, id est tendens in bonum propositum per actum rationis. Quo iure voluntas appetitus rationalis dicitur, ab appetituque sensitiuo discriminatur, qui non per rationem, sed per sensum in suum obiectum ducitur. Quæ quidem voluntatis definitio tam facultati volitionis quàm actuali volitioni potest aptari. Definit autem Arist. hic voluntatem penes præcipuum eius actum, relateque ad præcipuum obiectum. Alioquin eius notum solum est tendere in bonum per modum probationis, illud volendo. Sed etiam in malum per modum fugæ, illud nollendo, seu odio habendo. De huiusmodi, ergo voluntate querimus, an in Deo contineatur, Et qualiter.

Propositio 1.

Voluntas propriissimè accepta reperitur in Deo.

Hæc propositio de fide est: à qua nullus Phil.